

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คณะผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษา ข้อค้นพบโดยสรุป ตลอดจนการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า
3. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า
4. อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า
5. ข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อเสนอแนะพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรม ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2551 ประกอบด้วย อำเภอศรีสำโรง อำเภอสวรรคโลก อำเภอศรีสัชชนาลัย อำเภอศรีนครและอำเภอกงสุก อำเภอบึงสามพัน จำนวน 199 แห่ง โดยเป็นครู จำนวน 2,127 คน และเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 2,293 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาค้นคว้า ได้แก่สถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 132 แห่ง ซึ่งประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Kerjcie and Morgan)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นแบบเป็น สัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) โดยผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ครู สถานศึกษาระ 1 คน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระ 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 264 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถามซึ่งคณะผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลัก ทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีลักษณะ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Type)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด ที่เป็นข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารงาน บุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่ครูและ คณะกรรมการสถานศึกษา ต้องการให้มีในตัวของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเก็บรวบรวมตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ไปแสดงต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 เพื่อขออนุญาตในการเก็บ รวบรวมข้อมูล

3.2 คณะผู้ศึกษาค้นคว่านำหนังสือขอความร่วมมือไปติดต่อผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2

3.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 2 ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาในสังกัด คณะผู้ศึกษาค้นคว้าจัดทำแบบสอบถามส่งให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 ฉบับ รวมแบบสอบถาม 264 ฉบับ

3.4 คณะผู้ศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 2 ด้วยตนเองหลังจากวันที่ได้ส่งแบบสอบถามไปแล้ว 16 วัน ได้แบบสอบถามกลับคืนอย่างสมบูรณ์ จำนวน 264 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การคำนวณค่าสถิติทั้งหมดโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ โดยจำแนกรายละเอียดการวิเคราะห์ดังนี้

1.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและรายพฤติกรรม

1.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ด้วยการหาค่าสถิติ t - test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ผลศึกษาระดับพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 2 พบว่า ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่มีต่อพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 10 ด้าน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ 10 อภิโรธนะ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.48$) และด้านที่ 1 ทาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.23$)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2

ด้านที่ 1 ทาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อ 1 การให้นักเรียนและครูได้ใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนอย่างเต็มที่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.38$) และ ข้อ 2 การสละทรัพย์เพื่อประโยชน์ ต่อครูนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.03$)

ด้านที่ 2 ศील อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 การปฏิบัติตนตามกฎหมายบ้านเมืองและเคารพ ในหลักจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.61$) และ ข้อ 4 การแสดงออกทางอารมณ์ ซึ่งอาการดีใจหรือเสียใจอย่างสำรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.27$)

ด้านที่ 3 บริจาค อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย ข้อ 5 การปฏิบัติงานโดยอุทิศเวลาให้ทางราชการอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.40$) และ ข้อ 10 เป็นผู้นำในการระดมความเห็นที่เห็นยว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.15$)

ด้านที่ 4 อาชชวะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ ซื่อสัตย์ สุจริต อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.59$) และ ข้อ 8 สนับสนุนในการจัดหารางวัลต่างๆเพื่อมอบให้กับ นักเรียน ที่ประพฤติตนอยู่ในกรอบของความ ซื่อสัตย์ สุจริต อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.34$)

ด้านที่ 5 มัททวะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อ 1 เป็นผู้ที่มีสัมมาคารวะต่อทุกคน อย่างจริงใจและข้อ 2 ปฏิบัติตนกับผู้เกี่ยวข้องของทุกคน อย่างไม่ถือตัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.49$) และ ข้อ 5 มีความยินดีในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นทั้งในการปฏิบัติหน้าที่ และการปฏิบัติตน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.37$)

ด้านที่ 6 ตบะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้บริหารอย่างถูกต้องตามหน้าที่ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.51$) และข้อ 5 มีความสามารถข่มใจในกิเลส สิ่งยั่วต่างๆ ที่เข้ามากระทบขณะปฏิบัติหน้าที่การทำงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.21$)

ด้านที่ 7 อักโกระ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก โดย ข้อ 10 ปฏิบัติตนในการบริหารงานอย่างมีสติ สัมผัสัญญะ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.46$) และข้อ 3 การปฏิบัติงาน ปฏิบัติหน้าที่ ที่ไม่ทำให้ตนเองลำบาก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.13$)

ด้านที่ 8 อวิหิงสา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษารักษาความสามัคคีและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.55$) และข้อ 5 เป็นผู้แก้ไขปัญหาคความขัดแย้งต่างๆด้วยวิธีสันติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.34$)

ด้านที่ 9 ชันติ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อ 1 การบริหารงานและการปฏิบัติตนอย่างอดทนอดกลั้นต่องานหนัก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.41$) และ ข้อ 5 แม้มีอาการเจ็บป่วยก็สามารถมาปฏิบัติงานได้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.22$)

ด้านที่ 10 อวิโรธนะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 2 ส่งเสริมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.68$) และ ข้อ 5 มีความสามารถในการใช้ปัญญาเพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้องแม่นยำในการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.37$)

2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของ สรุปลได้ว่า ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคล ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ทั้ง 10 ด้านในภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเมื่อแยกแต่ละด้านพบว่า

ด้านที่ 1 ทาน ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคล ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านที่ 2 ศील ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคล ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลข้อเสนอแนะพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมให้กับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 ควรดำเนินการตามโครงการในภาคผนวก ก

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจหลายประเด็น คณะผู้ศึกษาค้นคว้าจะนำมาอภิปรายตามจุดมุ่งหมายการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัยเขต 2 ตามความคิดเห็นของคุณและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวน 10 ด้าน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านที่ 10 อภิโรธนะ (การประพฤติ การปฏิบัติตน การแสดงออก และบริหารงานกับบุคลากรภายในโรงเรียนทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามแนวทางของกฎหมาย และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ร่วมอนุรักษ์ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ตัดสินใจในการบริหารด้วยความมีปัญญา มีความหนักแน่นในธรรม มีความยุติธรรม เทียงธรรม ยกย่องคนควรยกย่อง ปรามคนที่ควรปราม วางตนเป็นหลักที่ดี ไม่มีความเอนเอียง หวั่นไหว เพราะถ้อยคำที่ดีร้าย ลามสักการะหรือ อภิธรรมณ์ อนิธรรมณ์ ยกย่องเชิดชู ผู้ที่ทำความดีอย่างจริงใจ รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรภายในโรงเรียนได้ชื่นชม และอนุรักษ์ ในวัฒนธรรม ประเพณีไทย และความเป็นไทย ซึ่งสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชาได้ และพฤติกรรมทศพิธราชธรรมที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือด้าน ทาน (การประพฤติ การปฏิบัติตน การแสดงออก และการบริหารงานต่อครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้วยการให้ การสละทรัพย์สิน บัณฑิต 4 วัตถุประสงค์ของทั้งภายนอกและภายใน รวมทั้งสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ กำลังกาย กำลังใจ ที่เป็นประโยชน์และการรู้จักให้อภัย รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน จัดหา และอำนวยความสะดวกแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกคน ได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งของ เงินทุน และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 2 จะต้องปรับปรุงพฤติกรรมตนเอง และการบริหารงานบุคคล เพื่อให้มีพฤติกรรมทศพิธราชธรรม ทาน สูงขึ้น

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 จากผลของการศึกษาทำให้ทราบว่าพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัยเขต 2 ความคิดเห็นของครู กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ซึ่งเมื่อแยกแต่ละด้านพบว่า

ด้านที่ 1 ทาน ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคล ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านที่ 2 ศील ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารงานบุคคลและปฏิบัติตนภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านที่ 3 บริจาค ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านที่ 4 อาชชวะ ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคล ตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านที่ 5 มัททวะ ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านที่ 6 ตบะ ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านที่ 7 อักโกระ ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านที่ 8 อวิหิงสา ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ด้านที่ 9 ขันติ ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี ต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านที่ 10 อวิโรธนะ ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความสามารถในการใช้ปัญญาเพื่อ การตัดสินใจที่ถูกต้องแม่นยำในการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ภาพรวมตามความคิดเห็นของครู กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปตาม สมมุติฐานของการศึกษาที่ว่า พฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัยเขต 2 ตามความคิดเห็นของครู กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน นั่นก็คือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นทศพิธราชธรรม ด้านที่ 2 ศील ข้อการบริหารงานบุคคลและปฏิบัติ ตนภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทศพิธราชธรรม ด้านที่ 10 อวิโรธนะ ข้อ มีความสามารถในการใช้ปัญญาเพื่อการตัดสินใจที่ ถูกต้องแม่นยำในการบริหารงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

3. พฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุโขทัย เขต 2 ควรปฏิบัติให้มากขึ้น คือพฤติ กรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรม ทาน ได้แก่ การประพฤติ การปฏิบัติตน การ แสดงออก และการบริหารงานต่อครู นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้วยการให้ การสละ

ทรัพย์สิน ปัจจัย 4 วัตถุประสงค์ของทั้งภายนอกและภายใน รวมทั้งสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ กำลังกาย กำลังใจ ที่เป็นประโยชน์และการรู้จักให้อภัย รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน จัดหา และอำนวยความสะดวกแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกคน ได้ใช้ประโยชน์ จากสิ่งของ เงินทุน และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน (นำเสนอในภาคผนวก ก)

สรุปในภาพรวม ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ พบว่าครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานต้องการให้ผู้บริหารประพฤติตนและปฏิบัติตนเองที่เป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งต่อ ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องตามที่เอกรินทร์ พุทธิรงค์ (2548,หน้า28) อ้างจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 79 กล่าวว่าให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา และมีหน้าที่พัฒนาผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม ในอันจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการ เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความก้าวหน้าแก่ราชการ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ.กำหนด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมใจ มณีวงษ์(2545,บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่าพฤติ กรรมการบริหารของผู้บริหารในด้านการปฏิบัติงาน การปฏิบัติตน และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอยู่ใน ระดับมาก สำหรับทศพิธราชธรรมที่ผู้บริหารควรจะต้องพัฒนาและปรับปรุงตนเองคือ **ทศพิธราชธรรมทาน** เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถบริหารงานบุคคลได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล อันจะได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต่อไปในอนาคต อันนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้ามั่นคงของสถานศึกษา และสามารถดำรงอยู่ได้ในสภาวะสังคม ปัจจุบัน

คณะผู้ศึกษาค้นคว้า ขอนำเสนอโครงการเพื่อพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติ กรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรม ทานให้สูงขึ้น ชื่อโครงการการอบรมเชิง ปฏิบัติการและศึกษาดูงานการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรม ทาน(ภาคผนวก ก)

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้า

จากผลการศึกษาค้นคว้าและการอภิปรายผล คณะผู้ศึกษาค้นคว้าให้ข้อเสนอแนะเพื่อ การบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรมดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำหลักทศพิธราชธรรม มาใช้ในการประพฤติปฏิบัติตนและในการบริหารงาน
  - 1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชานำหลักทศพิธราชธรรมมาใช้ในการประพฤติปฏิบัติตน และในการทำงาน
  - 1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรม ด้านทาน ให้สูงมากขึ้น
  - 1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองได้ใช้หลักทศพิธราชธรรม ในการประพฤติ ปฏิบัติตนและในการทำงาน
  - 1.5 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูดำเนินการจัดกระบวนการเรียน การสอนที่ปลูกฝังคุณธรรมทศพิธราชธรรม เพื่อให้นักเรียนได้เติบโตไปเป็นคนของสังคมที่มีคุณภาพ ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาคือ ดี เก่ง และมีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทย
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป
    - 2.1 ควรมีการศึกษาค้นคว้าพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรม ควบคู่กับหลักธรรมาภิบาล มาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป
    - 2.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคคลตามหลักทศพิธราชธรรม เน้นหนักเจาะลึก ด้านทาน ในการศึกษาค้นคว้าต่อไปต่อไป
    - 2.3 การศึกษาที่ขยายขอบเขตในการเก็บรวบรวมข้อมูลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา อื่นๆ เพื่อเป็นการยืนยันพฤติกรรมทศพิธราชธรรมของผู้บริหารให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในวงกว้าง